

Casus Olaf

Naam jeugdige	Olaf (7 jaar, groep 3 basisonderwijs)
Gezinsleden	Moeder (36 jaar, medewerkster supermarkt) Zus Marieke (11 jaar, groep 7)
Plaatsende instantie	Bureau Jeugdzorg
Zorgaanbieder	Stichting Hulp
Hulpvorm	'Zo!' (Intensieve Ambulante Hulpverlening)
Naam hulpverlener 'Zo!'	Guus van Nijmegen

Reden van aanmelding

De moeder van Olaf meldt zich bij Stichting Hulp met een indicatie van Bureau Jeugdzorg voor de hulpvorm: 'Zo!' Moeder heeft problemen in de omgang met Olaf; zij heeft geen grip op zijn gedrag. Olaf luistert niet, vraagt voortdurend aandacht, reageert vaak onvoorspelbaar en agressief en is hier moeilijk in te stoppen. De ouders van Olaf zijn twee jaar geleden gescheiden. Olaf en zijn zus Marieke gaan een weekend per twee weken naar hun vader. Deze bezoeken verlopen goed, maar moeder ervaart geen steun van haar ex-man in de omgang met Olaf. Moeder zegt moeite te hebben met grenzen stellen en bewaken. Ze zou graag willen dat de sfeer thuis verbetert.

Instructiekaarten Olaf

Oefening introductie - Olaf

Instructie moeder

Jij bent de (alleenstaande) moeder van Olaf (7 jaar). Er komt een gezinshulpverlener bij je thuis omdat je de opvoeding van Olaf te zwaar voor je is. De gezinshulpverlener neemt een vragenlijst mee. Zij wil graag dat jij deze invult.

Jij wilt graag weten wat voor lijst het is, waarom je de lijst in moet vullen (je hebt toch al alles aan Bureau Jeugdzorg verteld) en wat er met de uitslag gebeurt. Bovendien heb je een paar jaar geleden voor Marieke ook lijsten in moeten vullen en daar heb je nooit meer iets van gehoord.

Als je het idee hebt dat het wel in orde is ga je akkoord.

Oefening introductie – Olaf

Instructie hulpverlener

Je bent gezinshulpverlener bij de intensieve ambulante gezinsbehandeling. Aan het begin van de hulp worden vragenlijst(en) standaard afgenomen. Jij bent als gezinshulpverlener verantwoordelijk voor de analyse en voor het bespreken van de uitkomst met de ouder(s).

Leg uit aan de (alleenstaande) moeder van Olaf (7 jaar) waarom je haar medewerking vraagt om de vragenlijst in te vullen en wat de lijst inhoudt. Maak een afspraak over wanneer de lijst klaar moet zijn en wat er met de uitslag gebeurt.

Oefening bespreken profiel met moeder – Olaf

Instructies moeder

Je bent blij dat de gezinshulpverlener je eindelijk komt vertellen wat de “uitslag” van de vragenlijst is. Je vond het moeilijk de lijst in te vullen maar wilde meewerken omdat je wil weten wat er precies met Olaf aan de hand is. Als je iets niet snapt vraag je het gewoon.

Oefening bespreken profiel met moeder Olaf

Instructie hulpverlener

Je gaat het profiel van de vragenlijst met moeder nabespreken. Van belang is om, in samenspraak met moeder, aandacht te besteden aan de krachten en aan de aandachtspunten. Gebruik de lijst als communicatiemiddel. Vraag of ze de uitkomst herkent. De volgende dingen zijn van belang:

- Moeder krijgt (h)erkenning voor de problemen die ze ervaart bij haar kind.
- Check regelmatig of moeder het begrijpt.
- Stimuleer moeder de kanten van haar kind te zien die goed gaan.
- Verhelder met moeder de hulpvraag, vraag door naar concrete situaties.
- Nodig moeder uit om wensen tot verandering te uiten die tot doelen of onderbouwing van reeds gestelde doelen kunnen leiden.

Belangrijke vragen hierbij zijn o.a.:

- Vragen naar uitzonderingen
- Stel dat ....? vragen
- Schaalvragen
- Copingvragen

Oefening analyse profiel

Instructie hulpverlener

1. Maak een lijstje van krachten en aandachtspunten van het profiel
2. Vergelijk dit lijstje met de gegevens die je al had. Onderbouwt het profiel het beeld en de doelen die je al had (zo ja, op welke punten) of levert het nog nieuwe aanvullende gegevens op waar nog aandacht voor moet zijn om de hulpvraag verder te verhelderen of eventueel een nieuw doel of aandachtspunt vast te stellen (zo ja, op welke punten?).
3. Welke punten zou je met moeder willen bespreken n.a.v. het profiel?
Waarop kun je moeder en kind complimenten geven, kun je doorvragen, naar uitzonderingen vragen, vragen hoe het haar en haar kind gelukt is om het vol te houden. Waaraan zou moeder en iemand anders (b.v. vriendin) het merken wanneer er verbeteringen optreden enz.?

Oefening bespreken profiel met moeder Olaf

Instructie moeder

Je bent erg benieuwd naar de 'uitslag' van de vragenlijst. Je hebt er wel een goed gevoel over. Hoewel het nog steeds erg lastig is met Olaf, vind je dat het met jezelf beter gaat dan een jaar geleden. Je schrikt ervan dat uit het profiel van de vragenlijst blijkt dat je het met jezelf nog steeds niet echt goed gaat.

Oefening bespreken profiel met moeder

Instructie hulpverlener

Je gaat het profiel met moeder nabespreken. Van belang is om, in samenspraak met moeder, aandacht te besteden aan de krachten en aan de aandachtspunten. Gebruik de lijst als communicatiemiddel. Vraag of ze de uitkomst herkent. De volgende dingen zijn van belang:

- Moeder krijgt (h)erkenning voor de stress die ze ervaart in de opvoeding.
- Check regelmatig of moeder het begrijpt.
- Stimuleer moeder te kijken naar die domeinen die goed gaan.
- Verhelder met moeder de hulpvraag, vraag door naar concrete situaties.
- Nodig moeder uit om wensen tot verandering te uiten die tot doelen of onderbouwing van de reeds gestelde doelen kunnen leiden.

Belangrijke vragen hierbij zijn o.a.:

- Vragen naar uitzonderingen
- Stel dat ....? vragen
- Schaalvragen
- Copingvragen

Algemene punten

Instructie observator

- Let op de tijd, zorg ervoor dat er ook tijd is om na te bespreken
- Begin altijd met het geven van positieve feedback (zie de regels), b.v. bedanken voor de inzet.
- Vraag allereerst de deelnemer die geoefend heeft waar hij/zij tevreden over is
- De tegenspelers zeggen ook kort iets over hoe het voor hen was, wat er tijdens de oefening gebeurde
- Geef zelf feedback, benoem de positieve dingen (liefst zo concreet mogelijk) en geef verbeterpunten aan. Vraag of dit herkend wordt.